

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in veča s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopiše do odpovedi. — Udje „Katol. tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta šte. 5, vsprejema naročnine, inserate in reklamacije.

Za inserate se plačuje od enostopne petivrstice za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede zjutraj. — Nezaprite reklamacije so poštnine proste.

Bratje Slovenci!

Obmejni Slovenci vas prosimo pomoči! Znano vam je, s kako brutalno silo deluje ves nemški element, na čelu naša društva Südmark in Schulverein, da se žim preje ponemčijo kraji ob železnici nad Mariborom. Z vso svojo močjo, z vsemi denarnimi in drugimi sredstvi, ki jih ima Südmarka na razpolago, so se vrgli naši narodni nasprotniki na St. Ilj, to je zadnja in ob enem najvažnejša slovenska postojanka ob meji. Ze več sto tisoč kron je žrtvoval nemški narod v svrhu velenemških načrtov društva Südmarke samo za St. Ilj. Več sto tisoč kron za potujčenje slovenske zemlje, za ponemčenje slovenskega ljudstva v eni sami župniji. Preubogi smo, da bi zamogli z nasprotniki na tak način tekrovati. Edino le izobraževalno delo med ljudstvom nas še more rešiti in zagotoviti obstanek slovenskega življa v St. Ilju.

Bralno društvo v St. Ilju, ki je poklicano, da širi in pospešuje pravo izobrazbo med tukajšnjim ljudstvom, je brez strehe; ne more se vsled tega gibati in razvijati pravega ljudsko-izobraževalnega dela. Nujno potrebno je, da bi društvo imelo svoj Društveni dom, kjer bi imeli šentiljski in okoljski Slovenci, posebno mladina, svoje zavetišče, svoje zbirališče.

Obračamo se torej do vseh rodoljubnih Slovencev brez razlike političnega prepričanja, do vseh slovenskih denarnih zavodov, do vsega Slovenstva, naklonite nam radodarno svojo pomoč. Pomnite, da se gre za rešitev obmejnih bratov! Prosimo torej, milo prosimo, slehernega Slovenca in Slovenko: Darujte za Društveni dom v St. Ilju. Ta dom, v katerem se bomo zbirali tukajšnji Slovenci in se navduševali za nadaljno borbo, boče jasna priča slovenske požrtvovalnosti in ljubavi do hudo stiskanih obmejnih Slovencev. Se pozni rodovi se vas bodo, rojaki mili, hvaležno spominjali, da ste na tak krasen način pokazali svojo pravo ljubezen do teptane domovine.

Darovi se naj pošiljajo na naslov: Kmetijsko bralno društvo v St. Ilju v Slov. gor., ali pa nje-ga blagajniku Franju Zebotu istotam.

Vsak najmanjši dar se bode hvaležno sprejel in seznam darov v štajerskih slovenskih časnikih objavil.

Pripravljalni odbor za zidanje Društvenega doma v St. Ilju.

Podpora po suši.

Štajerskim poslancem se je posrečilo dobiti dosedaj že pol milijona kron, ki se uporabi za podporo po suši. Ta podpora se ne bo dobila v denarju, ampak v cenejši dobavi sena in slame. Poglavitni dohodek našega kmečkoga prebivalstva obstoji v živinoreji, za to je bilo treba ravno v tem oziru misliti na odpomoč.

Na Spodnjem Štajerskem je bilo po zadnjem štetju v posameznih okrajnih glavarstvih goveje živine:

Maribor	34.134
Ptuj	45.820
Ljutomer	18.315
Konjice	12.361
Mozirje	8.979
Brežice	21.968
Celje	38.992
Slovenjgradec	26.744

Samoumevno, da se za tako veliko število goveje živine ne more za pol milijona kron zadostna množina krme kupiti. Mnenje strokovnjakov je, da se bo vsled slabe letine prodala ena tretjina vse živine. Določilo se je, da se za glavo sme dati podpore 4 meterecenta sena in 6 meterecentov slame. Res pa je tudi, da vsi posestniki niso zahtevali podpore, da se torej število živine, za katero se želi podpora, precej zmanjša. Posamezna okrajna glavarstva so zahtevala:

Maribor	za 7.363
Ptuj	za 20.404
Ljutomer	za 12.956
Konjice	za 4.969
Mozirje	za 1.176
Brežice	za 7.340
Celje	za 10.737
Slovenjgradec	za 5.796

Iz teh podatkov se razvidi, da so razmeroma najbolj podpore potrebna okrajna glavarstva Ptuj in Ljutomer, za tem Celje, Maribor, Brežice, Konjice, Mozirje in Slovenjgradec.

Za poldrugi milijon kron se je nakupilo 200 vagonov sena, meterecent po 11.20 K, in 350 vagonov slame, meterecent po 7.10 K. Oni, ki dobijo podporo, pa bodo morali plačati meterecent sena po 4 K in meterecent slame po 2 K. Podpora obstoji torej v tem, da dobijo živinorejci seno in slamo po mnogo nižji ceni, kakor je cena krmi na trgu.

Seno se je nakupilo le sladko in sicer iz Gornje Štajerske, Koroškega in Gornje Avstrijskega. Na Ogrskem se sena ni nič kupilo, kakor so se bali mnogi naši živinorejci. Pač pa se je na Ogrskem in Nemškem kupila slama in sicer izključno ječmena in ovsena slama, ki je najboljša za krmo.

Ampak tudi vsi oni živinorejci, ki so se pri-glasili za podporo, ne bodo dobili podpore. Število živine je nasproti množini nakupljene krme še vedno preveliko. Dobiča bodo posamezna okrajna glavarstva:

	šena	slame
Maribor	1250 mc	2187 mc
Ptuj	5000 mc	8748 mc
Ljutomer	3550 mc	6561 mc
Konjice	1250 mc	2187 mc
Mozirje	1250 mc	2187 mc
Brežice	1250 mc	2187 mc
Celje	2500 mc	4374 mc

Okrajni pomožni odbori, ki bodo te dni sklicani ali pa so že bili, bodo določili, kateri posestniki dobe podporo. Ti odbori bodo tudi za vsako postajo določili enega moža (župana), ki bo v zvezi z enim ali dvema zaupnikoma prevzel na železnici seno in slamo, jo pregledal in jo delil. V to svrhu bo dobil od okrajnih glavarstev seznam onih, katerim se je določila podpora.

Posestnik, ki je dobil podporo, a si slame in sena ne odpelja v določenem času, (po nekod samo 24 ur), zgubi pravico do podpore, in se bo slama in seno dalo drugemu posestniku, ki je tudi pod-pore potreben, a se mu od pomožnega odbora ni določila.

Seno in slama se morata takoj na kolodvoru plačati možu, ki bo razdeljeval krmo.

Kdor bo dobljeno krmo dalje prodajal, bo kaznovan.

Posestniki, ki so že prodajali krmo, so od podpore izključeni.

Naši odposlanci (dr. Korošec in Pušenjak) so tudi zahtevali, da se bo dobila živinska sol po znižani ceni, ravnotako otrobi iz ernih magacinov. Cela zadeva je v najboljšem toku.

Slov. kmečka zveza.

PODLISTEK.

Kaplanov prvi „štamperl“.

Nemško epikal N. — Poslovenil J.

„Oštr Blaž“ je bil take sorte mož, da se mu je marsikdo rad umaknil vsaj tri korake na daleč. Bil je pravi velikan z železnimi pestmi. Ljudje so mu pravili „oštr“ ali pa „šnopsar“ Blaž.

Pred leti je Blaž krošnjari, pozneje je služil za javnega postreščka v mestu, konečno je odprl v večjem mestu nasproti tovarne žganja in špirita svojo žganjarno. Tu je prodajal žgano pijačo na drobno.

V mestu je bilo poleg dobrih kristjanov tudi večko socialnih demokratov.

Ti-le so bili redni gostje v Blaževi žganjar-ni, kjer so se ob „štamperlih“ navduševali za svoje socialistične ideje. Blaž in njegova boljša zakonska polovica Jera sta jim stregla.

Ni čuda, da je Blaž med socialisti postal malce socialist, dasi je včasih tudi radi lepšega držal z njimi, da ni bilo zamere.

Vendar je bila nujna posledica oštirskega po-klica, da je moral včasih Blaž potisniti tega ali onega preglasnega ali prepijanega gosta skozi vrata na ulico, da ne bi pa izgubil vse vaje, je po-skusil neredkokrat svojo koščeno pest na svoji lju-bi Jeri.

„Jera, no si pa že spet pozabila zamašiti do-dobrega“, je rekel Blaž in pokazal s prstom na „frišno“ nastavljen sodček.

„Saj sem ga vendar dobro zamašila“, je od-vrnila Jera.

„Ne, nisi, ko ti jaz pravim.“

„Da, sem!“

„Nel...“ je mogočno zagrmel. Blaž.

„Vendar!...“

Na to se je slišalo nekaj, kakor klovanje. In kmalu na to se je vlekla Jera z modrimi pro-gami na licih jokaje in zdihovaje po stopnicah, ki so vodile iz žganjarne v gornjo sobo.

A ni trpelo dolgo in približal se je tudi za Jero večer njenega tako trnjevega življenja. Huda pljučnica jo je spravila na smrtno postelj.

Blaž je ravnal iz početka trdo in neusmilje-no z njo, ker ga je jezilo, da mora sedaj sam prati kozarce in pospravljati, konečno je pa vendar le poklical zdravnika iz tovarne. Zdravnik je pre-iskal bolnico in izjavil, da je bolezen zelo resna in da se je v treh, štirih dneh bati naj-hujšega.

Lepo upanje za Blaža! Kmalu torej naj se čita na vratih njegove zaprte žganjarne listek: „Radi smrti oštirjeve žene zaprto.“

Nevoljno je stisnil Blaž zdravniku goldinar, potem si je pa šel hladiti svojo jazo dol v svojo žganjarno in razlagal svojim gostom, da se je ta lumpac učil celih 30 let zato, da pošilja ljudi na oni svet.

Ker se je Jera počutila precej slabo, si je kakor dobra krščanska žena zažalela duhovnika, da jo spravi.

To je bilo Blažu pa že preveč in tresel se je same jeze. Hitro je stopil po svoj evangelij — svoj najljubši socialistični list „Rudeči prapor“, položil nanj roko in prisegel nad vse slovesno, da

nima stopit preko praga noben far, niti če bi se prikazal sam papež iz Rima!

To je slišal tudi en kurjač iz tovarne in je povedal svojim sodrugom. Ti se niso seveda ob-tavljali pripovedovati to celo zadevo svojim doma-čim in tako je šla Blaževa prisega kmalu od ust do ust.

Ko je torej šel naslednjega dne mladi go-spod kaplan v šolo poučevat otroke, ga je zadel marsikak radoveden pogled in slišal tuintam pol-glasno opazko:

„E, gospod, vi ste podelili nekaj sv. olje že-ni „rudečega“ Zakonika, poskusite sedaj svojo sre-čo pri Blaževi ženi. Blaž je „rudečkar“ posebne vrste in težko bo kaj.“

Komaj je to zvedel gospod kaplan, se je ta-koj odločil, da obišče bolno Blažovo ženo in jo, če je le možno, previdi.

Deseta predpoldne je že in gostilna je nalla-čeno polna z delavci, ki so prišli na zajutrak.

Ropot, kričanje, petje in tobakov dim napol-nuje označje. Eni politizirajo, drugi igrajo, tretji pojejo ali bolje rečeno krulijo, povsod zvenketanje žlic, vilic, krožnikov in kozarcev.

Kar v trenutku utihnejo vsi — nek duhovnik je vstopil.

„Blaž, glej ga no!“

Blaž, ki je pravkar rezal sir na posamezne krožnike, se je naglo obrnil in v trenutku mu je bilo jasno, kaj se je zgodilo.

„Strašno — grozno — ta far prihaja k moji stari!“

(Konec prihodnj.)